

Läxhjälp gör skillnad

Projektet Intize skapades av ett gäng Chalmersstudenter 2005. I dag [2009] reser de runt med idén i hela norra Europa. Och hemma i Göteborg är efterföljarna många.

Text: Benedikta Cavallin | Bild: Bibbie Friman | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 3 2009](#)

Några minuter över fyra droppar de första ungdomarna in och efter en kvart är lokalen på Muskotgatan i Gårdsten välfylld. Runt borden sitter ett femtontal ungdomar med sina läxböcker framför sig.

– Du måste gånga den här siffran med nämnaren, förklarar Muhammed Rahmat tålmodigt. Sedan plussar du på täljaren.

– Det kommer aldrig att gå in i mitt huvud, klagar Christoffer Chau, men några minuter senare verkar det ändå som om bråken inte är så besvärliga längre.

Det är läxhjälpdags i Gårdsten i nordöstra Göteborg. Två gånger i veckan är högstadieungdomarna i området välkomna med sina läxor. I första hand ska ungdomarna få hjälp med matematiken, men har de andra läxor så går det bra att ta med dem med.

Och läxhjälp är populär. Just idag är niondeklassarna i Gårdsstensskolan på skolresa till Polen, annars kan det ibland vara svårt att få plats. Men det är inte lärare eller utbildade pedagoger som undervisar barnen och det är inte någon välment, men kanske kortlivad, kommunal satsning.

Det är Intize, ett projekt som drivs av studenter på Chalmers, som arbetar ideellt och på sin fritid för att göra skillnad.

– Jag vill ge tillbaka, berättar Muhammed Rahmat som läser första året till maskiningenjör på Chalmers. Utan Intize hade mitt liv sett annorlunda ut. Jag vet faktiskt inte om jag alls hade läst vidare efter gymnasiet, men Intize inspirerade mig att välja Chalmers.

För tre år sedan gick Muhammed på Angeredsgymnasiet och tyckte att matte var både svårt och trist. Men en dag fick klassen besök av några Chalmersstudenter som erbjöd dem att komma till Chalmers ett par kvällar i veckan för att lära sig matte. I stort sett hela klassen nappade och Muhammed spenderade många kvällar i lokalerna på Chalmers.

– Jag var nog den som fick mest hjälp av alla, och det är jag tacksam för idag, säger han med ett skratt.

Muhammed var dock inte den enda i sin klass som blev inspirerad att plugga vidare av Intize. Större delen av klassen har faktiskt gått vidare till universitet eller högskolestudier, vilket är ovanligt. I snitt är det annars bara 35 procent av eleverna på Angeredsgymnasiet som läser vidare under de första tre åren efter studenten.

Efter två år med mattestöd var Muhammed redo att själv börja undervisa yngre elever och han blev då en av de gymnasieelever som stöttar högstadieungdomarna i Gårdsten. Idag har alltså Muhammed Rahmat också börjat på Chalmers och flyttat från Gårdsten. Men fortfarande tar han bussen tillbaka två dagar i veckan för att hjälpa eleverna på sin gamla skola.

– Det är roligt att komma hit, säger han och det märks att vi gör nytta. Barnen blir duktigare och vi får mycket respons från lärarna på Gårdstensskolan. De säger ofta att det vi gör betyder mycket.

Högstadieungdomarna håller med.

– Jag lär mig mycket, intygar Zahra. Nu senast var det ekvationer. När jag går här ifrån brukar jag ha ont i huvudet, fast det är roligt att vara här.

Zahra återgår till sin historiebok och hon bläddrar fram till avsnittet om Pompeji.

– Titta! Det är avgjutningar av riktiga människor, säger hon till ledaren Caisy Kader. Det där ska jag redovisa inför klassen, men det är hemskt om man säger fel.

Kompisarna Daniella och Natalie instämmer, men Caisy tycker inte det är så farligt.

– Det gör inget, säger hon. Börjar ni på universitetet så

måste ni redovisa inför hundra eller hundrafemtio personer. Klasserna är så stora. Men det är ingen som bryr sig, om man säger fel.

Intize har funnits i fyra år och drivs ideellt av studenter på Chalmers och Göteborgs Universitet. Det hela började egentligen med att några studenter på Teknisk Fysik på Chalmers fick höra att eleverna på Angeredsgymnasiet inte var särskilt intresserade av att lära sig matte. Det förvånade dem och de åkte till Angered för att se om det stämde. Under en mattelektion gjorde de sitt bästa för att inspirera och snart märkte de att gymnasieeleverna inte alls saknade intresse för matematiken. Tvärt om ville nästan alla få mer undervisning. Chalmersstudenterna blev överväldigade av intresset och var inte sena att göra något av det. Det blev fler mattesamtal ute på Angeredsgymnasiet, och så småningom även på andra skolor. Eleverna erbjöds också läxhjälp på Chalmers kvällstid, och många hakade på. Idag kommer varje vecka omkring 200 gymnasieelever till Chalmers för att få undervisning i matematik.

De som drog igång Intize har numera studieuppehåll och reser istället runt i skolor i hela norra Europa och håller inspirerande mattesamtal. Särskilt mycket har de varit i Norge där Norskt Näringsliv har gått in och satsat på ett liknande projekt som Intize. I Göteborg driver andra verksamheten vidare. En av dessa är Amad Raja som liksom Muhammed och Caisy kom i kontakt med Intize redan när han själv gick på gymnasiet.

– Jag tror att Intize fungerar så bra för att det är studentdrivet, säger han. Vi gör detta för att vi brinner för det. Tråkigt nog är inte två dagar i Gårdsten tillräckligt. Vi skulle behöva vara här 5–6–7 dagar i veckan.

Det händer att Amad lämnar lokalen på Muskotgatan med en känsla av uppgivenhet, frustration eller ilska. Ibland finns det ungdomar där som bara kommer och stör. Men det kan också hända att han blir imponerad av ungdomarna och han känner att

han gör nytta. Barnen utvecklas. De kommer tillbaka, får bättre självförtroende och bättre betyg.

– Vi märker att vi gör skillnad, säger han. Då känns det meningsfullt att vara här.

Amad är djupt kritisk mot skolan i Gårdsten. Fram tills i fjol fanns här två mattelärare, men den ena fick inte vara kvar eftersom skolan drar ner på resurserna. Nya sparkrav och ett underskott på 35 miljoner i stadsdelen lär inte göra det bättre.

– Nu ska en enda lärare hinna med att hjälpa kanske 30 elever och det går inte, säger Amad. Jag minns ju hur det var i mitt fall – jag räckte upp handen i fem-tio minuter, sen fick jag mjölksyra och tröttnade. I Gårdstensskolan är mattekunskaperna så låga att jag blir ledsen när jag hör det. Och när man skjuter på problemet blir det bara större.

Lokalen på Muskotgatan är nu i det närmaste full och Zainab Failli har satt sig i köket med samhällskunskapsboken uppslagen framför sig. Zainab gillar egentligen samhällskunskap men det är inte alltid så lätt att hänga med i undervisningen.

– Ibland går det så där, säger hon och pekar på ett prov hon har fått tillbaka som ligger på bordet.

29 poäng av 70 räckte inte och högst upp på papperet står det Ej Godkänd. Zainab går i sjuan och har två äldre bröder. Den ena är designer och den andra arkitekt och Zainab har bestämt att hon vill gå i deras fotspår och bli antingen designer eller arkitekt. Men då måste hon klara skolan och matten.

– Matte är inte kul – men jag måste ha bra betyg, säger Zainab med en suck. Annars kan jag inte bli det jag drömmer om.

Plötsligt dundrar Muhammed, Muhammed och Christoffer in i köket. Det är deras tur att fixa mackor till de övriga. Bröd och pålägg bjuder Föreningsrådet i Gårdsten på för att ungdomarna ska kunna komma direkt efter skolan. Det är också Föreningsrådet som upplåter lokalen åt verksamheten.

Gårdsten är en av sju stadsdelar i Angered i nordöstra

Göteborg. Området byggdes kring 1970 som en del av miljonprogrammet. Här bor 7 500 personer och av dem har 82 procent utländsk härkomst. Ohälsotalen är höga liksom arbetslösheten, och eleverna i Gårdstensskolan har bland de sämsta studieresultaten i Göteborg. 70 procent fick inget avgångsbetyg från årskurs 9 i fjol och är därmed inte behöriga att söka till gymnasiet.

Men allt är inte nattsvart i Gårdsten. På senare år har området rustats upp, ur ett ekologiskt perspektiv är många av husen föredömen. Socialbidragstagandet har också minskat.

De två läxhjälpstimmarna börjar lida mot sitt slut. Utanför lokalen väntar Zainabs mamma:

– Jag har bott i Gårdssten i tjugo år. Från början var här jättebra, berättar hon. Vi betalade 17 kronor på hyran varje månad för att mina söner skulle ha tillgång till lokaler med datorer i huset där vi bor. Allt det är borta nu. Nu är det mest bråk.

Ofta blir föräldrarna kallade till möten i skolan eftersom det varit problem av olika slag. Nu senast var det någon som hade dragit kniv – men det händer allt oftare att lärarna inte orkar bry sig. Det är förstås ännu värre. På skolan finns det också många utbildade vikarier vilket naturligtvis gör att undervisningen blir lidande.

– Skolan har bara blivit sämre och sämre fortsätter hon. För tjugo år sedan var det bra, för tio år sedan var det fortfarande ganska bra, men idag fungerar ingenting längre.

– Jag är väldigt glad för att läxhjälpen finns. På så sätt får barnen en chans att hämta upp en del av kunskaperna, i alla fall.

benedikta[at]fibermedia.se

Benedikta Cavallin